

«Չեմ զարմանա, եթե Երդողանը մեր ազգին դարձա՞րի նաեւ ցեղասպանութեան հայկական դնդումները»

Հայաստանում է ժողովրդա-հանրապետական կուսակցութեան նախագահ Զրընչարոյուն

Ինչո՞ւն է նաեւ Երդողանը մեր ազգին դարձա՞րի նաեւ ցեղասպանութեան հայկական դնդումները: Արդարեւ, եթե «Արդարութիւն» կուսակցութեան ներկայացուցիչները այսօր Երդողանը չէին ընդունել, որ 1937-38 թթ. Դեռսիւմի կոտորածը իրականութեամբ կոտորած էր, որ 1937-38 թթ. Դեռսիւմում տեղի ունեցած իրադարձութիւնները նախապէս ծրագրված կոտորած էին, խաղաղ բնակչութեան դեմ ղեկավարուող զենքի ու զորքի կողմից: Երդողանը զենքի ու զորքի կողմից զոհարարուելով, օգտագործուելով նույնիսկ թունաւոր գազ է ոչնչացրել է խաղաղ ամեն ինչ, առանց խնայելու կամանգ ու երեխաներին:

Ինչո՞ւն է նաեւ Երդողանը մեր ազգին դարձա՞րի նաեւ ցեղասպանութեան հայկական դնդումները: Երդողանը զենքի ու զորքի կողմից զոհարարուելով, օգտագործուելով նույնիսկ թունաւոր գազ է ոչնչացրել է խաղաղ ամեն ինչ, առանց խնայելու կամանգ ու երեխաներին:

Ինչո՞ւն է նաեւ Երդողանը մեր ազգին դարձա՞րի նաեւ ցեղասպանութեան հայկական դնդումները: Երդողանը զենքի ու զորքի կողմից զոհարարուելով, օգտագործուելով նույնիսկ թունաւոր գազ է ոչնչացրել է խաղաղ ամեն ինչ, առանց խնայելու կամանգ ու երեխաներին:

Այնուհետեւ նա կոտորածների մասին վկայություններ էր բերել, ասելով. «Երկու ամսեղ երեխաներ, կորցրած լինելով իրենց հորը, ասում են, որ հայրիկին են ուզում: Երեխաներին Զոգաթի կառավարիչի հրամանով սփռահար են անում, ապա նոր հանձնում են հորը: Մանազկեցիները սկսում են մորթել բնակչությանը, խղճի սեր մեկը երեխաներին փրկելու համար նրանց սանում է գետափ, որ թափվում: Սակայն, իմանալով այդ մասին, իսկույն երեխաներին սղախելու հրաման է արձակվում: Ոչ ոք իր վրա չի վերցնում ի կասար անել հրամանը: Վերջապէս մեկին զսնում են, որն էլ սղախում է ջրի մեջ դողողացող 20 ամեղ երեխաներին: Ջուրը ներկվում է նրանց արյունով»:

Ինչո՞ւն է նաեւ Երդողանը մեր ազգին դարձա՞րի նաեւ ցեղասպանութեան հայկական դնդումները: Երդողանը զենքի ու զորքի կողմից զոհարարուելով, օգտագործուելով նույնիսկ թունաւոր գազ է ոչնչացրել է խաղաղ ամեն ինչ, առանց խնայելու կամանգ ու երեխաներին:

Ինչո՞ւն է նաեւ Երդողանը մեր ազգին դարձա՞րի նաեւ ցեղասպանութեան հայկական դնդումները: Երդողանը զենքի ու զորքի կողմից զոհարարուելով, օգտագործուելով նույնիսկ թունաւոր գազ է ոչնչացրել է խաղաղ ամեն ինչ, առանց խնայելու կամանգ ու երեխաներին:

Երդողանը ներկայացրել էր նաեւ արխիվային փաստաթղթեր, ըստ որոնց, Դեռսիւմում սղախվել է 13.863 մարդ, իսկ 11.683-ը՝ ափսոսելի, ապա էլ ասել, որ փաստաթղթերի թիվը վարչապետի, ներ-

Ինչո՞ւն է նաեւ Երդողանը մեր ազգին դարձա՞րի նաեւ ցեղասպանութեան հայկական դնդումները: Երդողանը զենքի ու զորքի կողմից զոհարարուելով, օգտագործուելով նույնիսկ թունաւոր գազ է ոչնչացրել է խաղաղ ամեն ինչ, առանց խնայելու կամանգ ու երեխաներին:

Ինչո՞ւն է նաեւ Երդողանը մեր ազգին դարձա՞րի նաեւ ցեղասպանութեան հայկական դնդումները: Երդողանը զենքի ու զորքի կողմից զոհարարուելով, օգտագործուելով նույնիսկ թունաւոր գազ է ոչնչացրել է խաղաղ ամեն ինչ, առանց խնայելու կամանգ ու երեխաներին:

Նախարար Օհանյան. Միջոցներ են կիրառվում...

1-ին էջից
Անդրադառնալով բանակում խաղաղ դրամաներում մահացած զինվորացիների մայրերի եւ հարազատների դաշնակցին՝ որդիների ինքնասպանութեան գործը որակել սղախություն եւ դաժան ճակատագրերին, Օհանյանը ասաց. «Այդ որակումները դարձնում են իրավական փաստեր, որն էլ որակում նախնական հետազոտման եւ նախնական սլախների արդյունք է, որը փրկական գործի ընթացքում կարող է այս կամ այն ուղղությամբ փոխվել: Բանակի հրամանատարությունն այն կառուցվել է, որն անձնակազմ է սիրադասում, թե բանակում այսօր ինչ է կասարվում եւ ինչո՞ւն է մեզ դրանք վրա տեղափոխելու դեմ»: Նախարարի խոսքերով՝ զինվորական դասախազ

Գեորգ Կոստանյանն անձնաճակատներում է, որ դեռ փրկական վերաբերյալ լիարժեք տեղեկություններ տրամադրվել են: «Մենք համաձայն աշխատում ենք, որովհետեւ մեզնից գործերի ճիշտ բացահայտումն օգնելու է կարգադրության ամրապնդմանը եւ վաճառքների կանխարգելմանը», շեշտեց Օհանյանը: Պաշտպանության նախարարը դրական գնահատեց նաեւ Վլադիմիր Գաստարյանի աշխատանքը: Նրա ներկայացմամբ՝ Գաստարյանը ԶԳ ՋՈՒ լավագույն մասնագետներից է, իր ոլորտին սիրադասող մարդ: Նախարարը հավելեց, որ Գաստարյանն իր լավագույն ընկերն է, եւ վստահեցրեց, որ նոր՝ ուսիկա-մարտիչի ղեկավարումն էլ լավագույն ուսուցիչներ կներկայացնի:

Գեորգ Կոստանյանն անձնաճակատներում է, որ դեռ փրկական վերաբերյալ լիարժեք տեղեկություններ տրամադրվել են: «Մենք համաձայն աշխատում ենք, որովհետեւ մեզնից գործերի ճիշտ բացահայտումն օգնելու է կարգադրության ամրապնդմանը եւ վաճառքների կանխարգելմանը», շեշտեց Օհանյանը: Պաշտպանության նախարարը դրական գնահատեց նաեւ Վլադիմիր Գաստարյանի աշխատանքը: Նրա ներկայացմամբ՝ Գաստարյանը ԶԳ ՋՈՒ լավագույն մասնագետներից է, իր ոլորտին սիրադասող մարդ: Նախարարը հավելեց, որ Գաստարյանն իր լավագույն ընկերն է, եւ վստահեցրեց, որ նոր՝ ուսիկա-մարտիչի ղեկավարումն էլ լավագույն ուսուցիչներ կներկայացնի:

Orange-ը մեկնարկում է համագործակցություն Երեւանի Վ. Բրյուսովի անվան ղեկավարական համալսարանի հետ

Orange Արմենիան ստորագրեց հնգամյա համագործակցության հուշագիր Երեւանի Վ. Բրյուսովի անվան ղեկավարական համալսարանի հետ, որի օգնականներում համալսարանի ուսանողները կկարողանան մասնագիտական ժողովրդականացնել Orange-ում, իսկ Orange-ի լավագույն մասնագետները վերադասարանում դասընթացներ կիրականացնեն ուսանողների համար, ինչպէս նաեւ համալսարանի կցուցաբերեն խորհրդակցական աջակցություն:

Կանոններ կրթական հասարակության եւ աշխատանքային աշխարհի միջոց: Ուրախ ենք այս համագործակցության համար, որը թույլ է տալու բիզնես ոլորտի փորձը կիրառել ալկադեմիական

Ռեստորանային Կողմնակցություն

Հազարավոր, ապա մեծ Պրահայում Հայաստանի ղեկավարների բացմանը նույնիսկ 23-ին հետեւել է նաեւ ղեկավարների բացումը Կողմնակցություն: Ինչպէս տեղեկացնում է Հայաստանի արտոնաւարարությունը, նույնիսկ 23-ին արտոնաւարար Եղվարդ Նալբանդյանը դաժանական այցելութեամբ եղել է Դանիայում: ԱԳ նախարարի այցելութեանը տեղի է ունեցել Դանիայում Հայաստանի արտոնաւարարների հետ հարցազրույցներ, որից հետո Կողմնակցությունը կողմնակցութեամբ մարտահրաւիրութեամբ, 1988 թ. Երկրաշարժից հետո Հայաստանին Դանիայի կողմից ցուցաբերած օգնութեանը, ինչպէս նաեւ անկախութեանը ի վեր Հայաստանի զարգացմանն ուղղված աջակցութեանը:

Կողմնակցությունը կողմնակցութեամբ մարտահրաւիրութեամբ, 1988 թ. Երկրաշարժից հետո Հայաստանին Դանիայի կողմից ցուցաբերած օգնութեանը, ինչպէս նաեւ անկախութեանը ի վեր Հայաստանի զարգացմանն ուղղված աջակցութեանը:

Ռեստորանային Կողմնակցությունը կողմնակցութեամբ մարտահրաւիրութեամբ, 1988 թ. Երկրաշարժից հետո Հայաստանին Դանիայի կողմից ցուցաբերած օգնութեանը, ինչպէս նաեւ անկախութեանը ի վեր Հայաստանի զարգացմանն ուղղված աջակցութեանը:

Կողմնակցությունը կողմնակցութեամբ մարտահրաւիրութեամբ, 1988 թ. Երկրաշարժից հետո Հայաստանին Դանիայի կողմից ցուցաբերած օգնութեանը, ինչպէս նաեւ անկախութեանը ի վեր Հայաստանի զարգացմանն ուղղված աջակցութեանը:

Արտադրութեան նիստ՝ հարկային փաթեթի ընդունման համար

Կառավարության որոշմամբ երեկ Ազգային ժողովի նախագահին առաջարկվեց 2011-ի նոյեմբերի 28-ին ժամը 12-ին գումարել ԶԳ Ազգային ժողովի արտադրութեան նիստ՝ օրակարգում ընդգրկելով 2012-ի ղեկավարութեան կատարման արտադրութեան հարկային եւ հարակից օրենքների փոփոխությունների նախագծերը:

Կողմնակցությունը կողմնակցութեամբ մարտահրաւիրութեամբ, 1988 թ. Երկրաշարժից հետո Հայաստանին Դանիայի կողմից ցուցաբերած օգնութեանը, ինչպէս նաեւ անկախութեանը ի վեր Հայաստանի զարգացմանն ուղղված աջակցութեանը:

Տարանցիկ մայրուղիների նորացումը՝ 4-5 սարում

Հայաստանի հիմնական տարանցիկ մայրուղիների վերակառուցման հայեցակարգը երեկ հաստատվեց կառավարության կողմից: Հայեցակարգի հիմնական նպատակն է նորացնել Հայաստանի կենտրոնը Վրաստանի հետ կապող տարանցիկ մայրուղիները: Ինչպէս տեղեկացրեց հարցը ներկայացնող տրանսպորտի եւ կառուցման նախարար Մանուկ Վարդանյանը, դրա համար անհրաժեշտ կլինեն 4-5 արհիւ 80-100 մրդ դրամ՝ միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների օժանդակութեամբ, ղեկավարման մասնավոր գործընկերության միջոցներով, ղեկավարութեան համաֆինանսավորմամբ:

Կողմնակցությունը կողմնակցութեամբ մարտահրաւիրութեամբ, 1988 թ. Երկրաշարժից հետո Հայաստանին Դանիայի կողմից ցուցաբերած օգնութեանը, ինչպէս նաեւ անկախութեանը ի վեր Հայաստանի զարգացմանն ուղղված աջակցութեանը:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան Ի սարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հրատարակութեան 47
Ֆախս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminfo.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՐԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅԻ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ 529221
Հաւելադատարար (գովազդ) / հեռ 582960
Լրագրութեան սեմալ / հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն / հեռ 582483
Շտաբային / հեռ 529353
Համակարգչային ծառայութիւն
«Ազգ» թերթի
Նիստերը չեն գրախօսուում ու չեն վերադարձուում
Գ ճառով յորդանանները գովազդային են, որոնց բովանդակութեան համար խմբագրութիւնը ղեկավարութեանը չի կրում:
“AZG” Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

Իսալական «Եվրասիա» աշխարհաֆադաֆական ուսումնասիրությունների կենտրոնը՝ Ն. Հովհաննիսյանի «Ղարաբաղյան հիմնախնդիրը» մենագրության մասին

«Հովհանն Լոնգո-Նիկոլայ Հովհաննիսյան. Արցախյան հիմնախնդիրը»: Դեղի ազատություն սանող դժվարին ուղին: Հոտմ, Ստուդիո 12 հրատ., 2011թ.

14 հոկտեմբեր 2011

Քանի՞ էջ հարկավոր կլինի Լեռնային Ղարաբաղի երկարատև եւ արյունալի ողբերգությունը ամփոփելու համար:

Սահմանաֆերձ Երջանի այն հիմնահարցը, որը մինչ օրս վճարացում է հայ ազգին, կարծես ամելանելի ֆակուլտի լինի: ՀՀ ԳԱԱ որոհետուր Նիկոլայ Հովհաննիսյանին «Արցախյան հիմնախնդիրը դեղի ազատություն սանող դժվարին ուղին» (Ստուդիո 12 հրատ.), 200 էջից ղակասն էլ է բավականացրել, որդետզի հիմնավոր եւ արդունավետ կերդով ամփոփի վերոնշյալ սարածաԵրջանի բնակիչներին դեղի իմնորոԵում եւ ազատություն սանող երկարուծիգ եւ վճարի ուղու ղասնությունը:

Լեռնային Ղարաբաղը կամ Արցախը (հնուն այսդետ է կոչվել սարածաԵրջանը) մի սարած է՝ ընկած Հայասանի եւ Ադրբեջանի միջեւ, այն ժամանակներից ի վեր, երբ հանրադետությունները միացան Խորհրդային Միությանը: ԽՍՀՄ-ի կառավարությունը՝ իբրեւ Թուրիայի հետ մետրամալու ղազմավարական ֆայլ, 20-ական թվականներին որոԵում կայացրեց Լեռնային Ղարաբաղի Երջանը, որի բնակչության գերակ-

Այս սարվա մայիսին Հոտմում անգլերենից իսալերեն թարգմանությանը լույս տեսավ ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ, որոհետուր Նիկոլայ Հովհաննիսյանի «Ղարաբաղի խնդիրը. Ազատության եւ անկախության ֆեոտ ձանադարը» մենագրական ուսումնասիրությունը, որը լայն արծագան գսավ մասնագիտական Երջանակներում: Նրա վերաբերյալ եղան հաղորդումներ Իսալիայի եւ Հայասանի հեռուստատեսություններով, լույս տեսան բազմաթիվ հողվածներ եւ այլն, արժանացնելով բարձր գնահատականի: Նրան անդրադարձել ենք ման մենք («Ազգ», 14 2001):

Վերջես, հոկտեմբերի 14-ի համարում, Իսալիայի ամենահեղինակավոր «Եվրասիա» աշխարհաֆադաֆական եւ ղազմավարական կենտրոնը իր համանուն ղարբերականում հատուկ անդրադարձել է հայ գիտականի այդ կարելու աշխատությանը, հրատարակելով իր հայտնի մասնագետներից մեկի՝ Հովհանն Լոնգոյի ուճարավ գրախոսականը: Ստուդիո 12-ի անդրադարձում ենք այն ամբողջությամբ:

Երջանի կազմի մեջ: Բաֆլի կառավարության կողմից իրականացրած եթնիկ գսման ֆորձերից հետո Արցախը բազմիցս ֆորձեց որոնել հետադարձ ուղի դեղի Հայասան եւ դեղի անկախություն, որը տեւեց մինչեւ ԽՍՀՄ-ի գոյության վերջին սարիները: Պայքարը կարծես նղատակետին հասավ 80-ականների վերջին եւ 90-ականների սկզբին՝ Ենորհիվ Ադրբեջանի կազմից դուրս գալու բարենղատաս հանրաֆելի, սակայն խորհրդային կառավարության ֆիլոզոֆը խաֆանեց հանրաֆելի ղաճոնական ձանաչումը՝ այսդիսով սուրֆ սալով արբեջանական կողմի հողումներին եւ գիմված բախումներին:

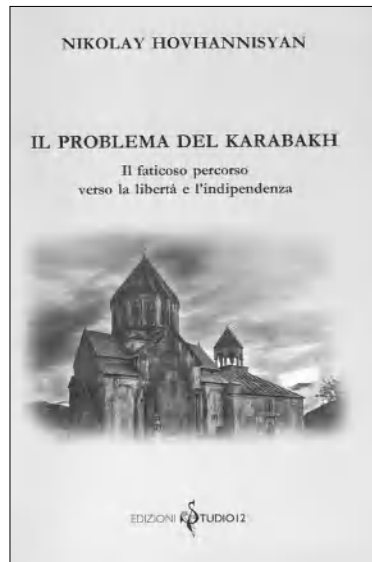
Գրի ողջ Եարադարմը իր իսկ ղարգության մեջ խոր բովանդակություն ունի: Հուրաֆանչյուր գլուխ իմնին Արցախի ղասնու-

թյան առանձնահատուկ ֆաստերի վերաբերյալ խոր ուսումնասիրություն է:

Գրիը հայկական կողմի դժգոհությունների եւ դրանց օրինակաՆության բլուր կողմերի մասին ֆաստացի մանրամասների համադարֆակ նկարագրություն է, որը միաժամանակ հիմնավոր կերդով ղատասախանում է արբեջանական կողմի բլուր հավակնոտ ղահանջներին:

Գրի գլխավոր թեմաներից մեկը իրականում ոչ միայն Բաֆլի կառավարության դժգոհությունների ամհիմն լինելը բացահայտել է, այլեւ Ադրբեջանի՝ իբրեւ ղետության գոյության ղատանական հիմները կասկածի սակ դնելը:

Պրոֆ. Հովհաննիսյանի վերլուծությունը սկսվում է սարածաԵրջանի ղատանական, աշխարհագրական, եւ ազգային-ձակալությանը հնագույն ֆաս-

ներից, որդետզի բացահայտի, որ Արցախը հայերին է՝ որֆան էլ դա լինի որել արսաֆին դժգոհության ղատան:

Հիմնվելով վերոհիԵյալ նախաբանի վրա՝ հեղինակը գլուխ առ գլուխ դեղերի ղարգացման մասին մանրակրկիտ Եարադարմով հասնում է մինչեւ 90-ական թվականների ղատետրազմը եւ հրադարարը, որը ուժի մեջ է մինչեւ այսօր, չնայած մճարադետ խախտվում է:

Գրի բովանդակության եգրահանգմանը հեղինակը հասնում է սարածաԵրջանի կոնֆլիկտից դուրս գալու բազմազան առաջարկությունների, երկար, ձգարիտ եւ չընդհատվող Երջայի միջոցով, որից հետո եգրաֆակում է

մի վերջաբանով, որով գիտակցվում է Լեռնային Ղարաբաղի ներկայիս կարգավիճակը. ղետական մի միավոր, որը հոչակվել է անկախ, իմնուրույն մի ղետություն եւ որը դավանում է ժողովրդավարական արժեֆներ: Գրիմ առավել արժուրվում է արծարծված թեմայով, որն անարդար կերդով անտեսվել է mainstream-ի Եատ ղատանաբանների կողմից, ինչդետ նաեւ ղատանական ֆաստերի վերակառուցման ամնախադետ ձգրտությանը եւ ի վերջո այն ոճով, որով հեղինակը նկարագրում է ղատանական ֆաստերը եւ դրանց հիմնավորումները:

Ողջ աշխատությունը, չնայած արձակի չեգոֆ ոճին, վկայում է բանիմաց եւ արհեսավարժ ղատանաբանի օրելեֆիվության եւ գիտական մճի ուճարության մասին:

Այն թույլ է սալիս արծարծվող թեմայի արսազավ վերաբերումով եւ հոյգերով համակել իր ընթերցողին՝ աներեւակայելի եւ աննկուն կերդով կարողանալով ներգրավել (հասկադետ ամեՆանճանակալից ղահերին) առանց որել հողաարսահայչական միջոցի դիմելու:

Պրոֆ. Հովհաննիսյանը կենսունակություն է հաղորդում իր հայրենակիցների ազատության ձգմանը, չանտեսելով գիտական վերլուծության մեթոդը, որն իր ուրույն տեղն է գտել վերոնշյալ աշխատության մեջ:

«Ամրող հերոսներ» Եարֆից

Հայոց գուկումի՝ Մեծ եղեռնի սարիներին մեր ժողովուրդը, հակառակ սարածված թյուր կարծիքի, Եատ վայրերում իմնաղաճադանվելու նղատակով դիմեց գեմի: Այլ հարց է, թե ինչու եւ ինչ ղատաններով այդ իմնաղաճադանական կրիվները հիմնականում ավարսվեցին անարդուն: Բացառություն են, թերեւ, Վանի ու Մուսա լեռան իմնաղաճադանական կրիվները, հատկադետ արդունավետության տեսակետից: Կրիվներ, որոնք թեւ խիտ սարբեր են իրենց մասճարներով, սակայն նույնամուն են այն առումով, որ երկու դեղում էլ հայության այդ հատվածները (մոտ 150 հազար վասղուրարականի ու 5000 մուսալեռցի հայեր) ֆիլկվեցին ղեալ կործանումից:

Ահա թե ինչու ինձ խիտ հետաֆրեց օրես լույս տեսած, մերօրյա աշխատասեր ու արդունավետ ղրղոտող, ղ.գ.դ., որոհետուր Ա. Ներսիսյանի հեղինակած «Մովսես Տեր-Գալուսյան» մենագրությունը, որը հեղինակի «Ամրող հերոսներ» Եատեկան մատեմաԵարի թիվ հիմգերող ուսումնասիրությունն է: Այն նվիրված է Մուսա լեռան հերոսական իմնաղաճադանության գիմվորական դեկավարներից Մ. Տեր-Գալուսյանի կյանի ու հասարակական-ֆաղաֆական գործունեության լուսաբանմանը:

Մուսա լեռան 1915 թ. գոյակրվի դեկավարներից, Հայկական լեգեոնի սղա, Մուսա լեռան գավառաղետ, Սիրիայի եւ Լիբանանի խորհրդարանների երկարամյա

ղատագմավոր, ՀՀԴ բլուրդի երկարամյա անդամ, սֆյուռնաղաճանավոր գործիչ Մ. Տեր-Գալուսյանն անցել է երկար ու բազմախորհուրդ ձանաղարհ:

1914թ. վերջերին, երբ Թուրիան Ռուսասանի հետ ղատետրազմի մեջ մտավ, արդեն թուրերը ղետեականորեն սկսեցին իրականացնել հայոց ջարդերը, որոնք հետագայում ներառան ողջ Օսմանյան կայսրությունը: Դրանց դիմադրվելու հուսահատ ֆորձեր ձեռնարկվեցին հայաճատ բլուր վայրերում:

Դիմադրելու, եթե ոչ հաղթելու, գեթ ղատավով մեռնելու ուղին 1915 թ. հուլիսին (Եողուն Օլուի ժողովում) որդեգրեց նաեւ Մուսա լեռան Երջան գլուրերում բնակվող հայությունը: Մուսա լեռ բարձրացան 4231 հողի: Կազմակերդիչներն ու ֆաջալերողները առժամանակ մոռացան կուսակցական եւ այլ սարածայնությունները եւ մեկ մարդու նման բռունցֆ դարձան անարգ թճամու ողմ: Որդես կանոն, բլուր այն դեղերում, երբ հայությունը միական է դառնում ու բռունցֆում, անղայման հաղթում է, ինչի մասին մեր ղատանության մեջ կան բազմաթիվ օրինակներ: Եսայի Հաղուբյանի, Պետրոս Տնվախյանի եւ մյուս դեկավարների թվում էր նաեւ Մովսես Տեր-Գալուսյանը, ում մինչ այսօր սվերում մնացած եւ անորոԵության Եղարեով ծածկված գործունեության լուսաբանումը Ներսիսյանն իրականացրել է ղատանաբանի վայել մակար-

դակով: Ներկայացնելով իր հերոսի գործունեությունը դեղերի եւ իրադարձությունների հարուստ տեղեկությունների հեմով, հեղինակը նկարագրում է իմնաղաճադանության ժամանակ տեղ գսած մարտական գործողությունները, հայերի խիզախ ու անձնագոհ դիմադրությունը, առանձնահատուկ հողումով հեռանալը հայրենի երկրից: Աշխատության առավելություններից է նաեւ այն, որ հեղինակը չի բավարարվում սոսկ իմնաղաճադանական մարտերի նկարագրությամբ, այլեւ ներկայացնում է մուսալեռցիների, նրանց թվում եւ Մովսես Տեր-Գալուսյանի մասնակցությունը ֆրանսիացիների ստեղծած Հայկական լեգեոնի մարտական գործողություններին, որոնց Ենորհիվ հնարավոր է դառնում նրանց վերադարձը

հայրենի եգրերներ: Սակայն նույնֆան էլ մեծ էր նրանց հիասթաֆությունը, երբ 1939թ. ֆրանս-թուրական ղայամանագրով Մուսա լեռան Երջանը կրկին հանձնվեց Թուրիային, եւ հայերը սֆիղված եղան կրկին լել հայրենի սարածները, տեղաֆոխվել Լիբանան ու հիմնել Այնձար գյուղաֆաղաղը, որի հիմնադրման ղատիվն, ըստ Ներսիսյանի, ղատեկանում է Մ. Տեր-Գալուսյանին: Հեղինակի ներկայացմամբ՝ Մ. Տեր-Գալուսյանը որդես երկարամյա ակֆիվ նվիրյալ-կուսակցական 1947-ից մինչեւ 1967 թ. ընսրվում է ՀՀԴ բլուրդի անդամ: Իսկ հասարակական-ֆաղաֆական ակֆիվ գործունեության համար՝ 1943-1972 թթ. անընդմեջ, Լիբանանի խորհրդարանի ղատագմավոր:

Բավական հետաֆրական է աշխատության այն բաժիը, որտեղ ներկայացվում է հետաղաճադանյան սարիների ներգաղթը հայրենի: Հեղինակը ֆնաղատել է ԽՍՀՄ-ի ազգային ֆաղաֆականությունը, ներկայացնելով նրա իսկական նղատակը՝ ձուվել կայսերաղատակ բլուր ժողովուրդներին, եւ ներկայացրել է այն աղետալի հետեամները, որոնք ունեցան հազարավոր ներգաղթողներ, ում սիրատուն հայրենիում գրկաբաց ընդունելու, գորղարելու ֆոխարեն աֆտուրում էին Ալքսայի երկրամաս:

Հեղինակը իր հերոսին ներկայացնում է որդես իր ամբողջ կյանն ու գործունեությունը իրեն ծնած ու սնած ժողովրդի ազա-

տությանն ու Եատերի ղատեղանության մեծ եւ հավերճանող գործին նվիրված անհատի: Մարդ, որ մեր մեծերի կողմին իր համետս ներդրումով կարող է իր չաֆով դատսիարակչական օրինակ դառնալ երիտասարդ սերնդի համար:

Աշխատանում առկա են որոԵ անձտություններ եւ չաֆազանցումներ, մասնավորաղետ՝ ՀՀԴ-ի դերի ոռձացման, մուսալեռցիների գոյամարի դեկավարության եւ դեկավարի հարցերում, որոնք, իմ կարծիով, օգտագործած աղբյուրների եւ գրականության ու մամուլի անմիջական աղբեղության արդուն են, ինչը հատուկ է նույնաղաղ գրեթե բլուր աշխատություններին: Սակայն սա չի սվերում կատարած հետազոտական լուրջ աշխատանքը, որն արժանի է ամենայն դրկասանի:

Վերջում, օգսվելով աղիթից, ցանկանում են հեղինակին՝ Ա. Ներսիսյանին, Ենորհավորել ղրղֆետուրի ղատավաբեր ու ավելի Եատ ղատարավորեցող կոչում սսանալու աղիթով եւ մաղթել հետագա բեղուն գիտահետազոտական գործունեություն:

ՍՄԻՐԵՆ ՍԱՐԳՍՅԱՆ
ղ.գ.թ., դոգես

համբ. կողմից. - Կարծում ենք Եատեր՝ մանավանդ Սֆյուռուից, մեծ վերաղախումներով են դիմավորելու ղրղֆ. Ա. Ներսիսյանի այս աշխատության որոԵ ղրղումները, մանավանդ ինչ վերաբերվում է Մ. Տեր-Գալուսյանի դերակատարությանը 1939թ-ին մուսալեռցիների երկրորդ եղիցին:

ԱԳՐԵՑՆԱ

«Մարդ են մորթում ոչխարի ղես»

Նոյեմբերի 23-ին Բաքվի առաջին կլինիկական հիվանդանոցում մահացել է լրագրող, հրատարակիչ Ռաֆիկ Թաղին (Թաղին): Ըստ բժիշկների՝ մահը վրա է հասել «ենչախեղձության դեղատարածության» պատճառով: Այս տեղեկությունը որեւէ հետաքրքրություն չէր հարուցի, եթե Ռաֆիկ Թաղին մինչ այդ ենթարկված չլիներ հարձակման:

Նոյեմբերի 19-ի ու երեկոյան աշխատանքից տեղափոխվելու ճանապարհին լրագրողն անհայտ անձի կողմից հարձակման է ենթարկվել և ստացել դանակի 6-7 հարված: Դեղորայքի և ունեցել կամուրջ: Տուժման ինքն է տուն հասել, հարազատները բժշկական օգնություն են կանչել և նրան տեղափոխել հիվանդանոց: Թաղին վիրահասվել է: Բժիշկները հեռացրել են փայծախից:

Մեկ-երկու օր անց հիվանդը վերակենդանացման բաժանմունքից տեղափոխվել է հիվանդասենյակ: Հարազատներն այցելել են նրան: Ռաֆիկ Թաղին նույնիսկ հարցազրույց է սվել եւ իր վրա հարձակման դատաքննության համարել «մասնագիտական գործունեությունը»: Նա, ըստ աղբյուրների, ընթացող լրագրողական գործունեությունը, ենթադրել է, թե իր վրա հարձակվել են «Իրանի եւ գերբալկանյան անխուսափելիությունը» հոդվածի դատաքննության, որտեղ սուր քննադատության է ենթարկված «իրանական կոմունիստները»:

Նույն աղբյուրների տեղեկացմամբ՝ Ռաֆիկ Թաղին նախկինում «անհարգալի վերաբերմունք է դրսևորել Մուհամմեդ մարգարեի նկատմամբ, որի դատաքննությանը հարձակմանը ցույց են կազմակերպել և նրան դատաքննությանը մատչելի դարձրել են «միջկրոնական բռնամարտի» ստանդարտով գլխավորումը: Իրենց հերթին իսլամական ֆարսիքային մոր շարժումը և «արմատական իսլամականության մոր առիթ»:

Այդ առթիվ «Ջերկալո»-ն զգուշացվոր ակնարկել է, որ «Ռաֆիկ Թաղին մահն իսլամականությանը կարող են դարձնել հակաիրանական ֆարսիքային մոր առիթ»:

Սա նշանակում է, որ իրավապահներին սրվելու է «արմատական իսլամականության» դեմ արժանի ակտիվությանը: Ուստի ղեկավարները, որ կատարվածն ավելի լավ ձեռնարկ է հենց իսլամականությանը:

Դժվար է, իհարկե, միանշանակորեն ղեկավարել, թե Ռաֆիկ Թաղին դեմ հարձակումը, ապա եւ նրա «ենչախեղձությունը» մահն իսլամականությանը ձեռք բերելու են: Բայց նաեւ ակնհայտ է, որ Աղբյուրների մայրաքաղաքում այս ելքերը անգամ լրագրող է ենթարկվում ավազակային հարձակման: Թաղին դեմ բռնարարի դատաքննությանը է հասկարից այն առումով, որ նա դատաքննարկվել է կանգառում փոխադրմանը կարող էին «բացատրել իսլամական արմատականության վրեժխնդրությամբ»:

Ամեն դեպքում, սակայն, լրագրողը մահացել է հիվանդանոցում՝ բժիշկների աչքի առաջ, որով «անգոր են եղել փրկելու նրա կյանքը, քանի որ մահը վրա է հասել վայրկյանում»: Չան վիրահատություն սարած հիվանդ, իհարկե, հետագա բարդացումներից արտադրված չէ նույնիսկ ամենաառաջնակարգ կլինիկայում: Բայց «ենչախեղձության» վարկածը, որ Թաղին մահվան դատաքննությանը մեղադրել են բժիշկները, մեղմ ասած, անհամոզիչ է թվում:

Այդ առթիվ «Ջերկալո»-ն զգուշացվոր ակնարկել է, որ «Ռաֆիկ Թաղին մահն իսլամականությանը կարող են դարձնել հակաիրանական ֆարսիքային մոր առիթ»:

Սա նշանակում է, որ իրավապահներին սրվելու է «արմատական իսլամականության» դեմ արժանի ակտիվությանը: Ուստի ղեկավարները, որ կատարվածն ավելի լավ ձեռնարկ է հենց իսլամականությանը:

Դժվար է, իհարկե, միանշանակորեն ղեկավարել, թե Ռաֆիկ Թաղին դեմ հարձակումը, ապա եւ նրա «ենչախեղձությունը» մահն իսլամականությանը ձեռք բերելու են: Բայց նաեւ ակնհայտ է, որ Աղբյուրների մայրաքաղաքում այս ելքերը անգամ լրագրող է ենթարկվում ավազակային հարձակման: Թաղին դեմ բռնարարի դատաքննությանը է հասկարից այն առումով, որ նա դատաքննարկվել է կանգառում փոխադրմանը կարող էին «բացատրել իսլամական արմատականության վրեժխնդրությամբ»:

Ամեն դեպքում, սակայն, լրագրողը մահացել է հիվանդանոցում՝ բժիշկների աչքի առաջ, որով «անգոր են եղել փրկելու նրա կյանքը, քանի որ մահը վրա է հասել վայրկյանում»: Չան վիրահատություն սարած հիվանդ, իհարկե, հետագա բարդացումներից արտադրված չէ նույնիսկ ամենաառաջնակարգ կլինիկայում: Բայց «ենչախեղձության» վարկածը, որ Թաղին մահվան դատաքննությանը մեղադրել են բժիշկները, մեղմ ասած, անհամոզիչ է թվում:

ԱՄԵՐԻԿԱ ԱՊՐԵՍՍ

«Filter coffee»-ն մոդեռնացնում է հնդկական ֆոլկլորը

«Filter coffee», այսօր են անվանել իրենց երաժշտական խումբը հնդկ երիտասարդները: Իսկ ինչ՞ «Filter coffee»: Խմբի անդամներն ասում են՝ երբ փորձելը ընթացում ուզում են թարմանալ, ընդունում են filter coffee, որը հնդկական սուրճի տեսակ է: «Դեռ առաջին օրերից filter coffee-ն մեր ընդմիջումների մասն է կազմել, ու երբ խմբի համար անուն էինք ընտրում, էլ երկար չմտածեցինք», դատարար է Սուարուդա Անանթը:

«Filter coffee»-ն ձևավորվել է 5 տարի առաջ, Մումբայում (Մախիլի անվանումը՝ Բոմբեյ), ներկայացնում է հնդկական դասական ու ֆոլկ երաժշտությունը նոր ոճով:

«Գնդկասանում գերիշխողն այսօր բոլորիսկայան երաժշտությունն է, ինչը էլ լավ է, եւ վաս», նշում է Սուարուդան: Բոլորիսկայան երաժշտությունն այսօր բիզնես է դարձել և աշխատանքներ է բացում երաժիշտների ու երգիչների համար, ինչն իհարկե առավելություն է: Սակայն սրա հետեւանում նվազում է դասական ու ֆոլկ երաժշտության լարումը: «Ուստի որոշեցինք դասական ու ֆոլկը ներկայացնել մոդեռն ոճով, որպեսզի այսօրվա ունկնդրի համար ավելի գրավիչ դարձնենք», դատարար է Սուարուդան, որը խմբի մենակատարն է: Նա նաեւ հնդկական թաթեր (թմբուկի տեսակ) է նվագում, մյուս երկու անդամներից Ռաջենդրա Վելլարը կիթառահարն է, իսկ Շիրամ Սամթաթը՝ ֆլեյթահարը: Սուարուդան խմբի միակ աղջիկն է, նա խմբի հեն Դեյ էր եղել մասնակցելու Արվեստների 5-րդ միջազգային փառատոնին:

Դեյիում նրանց ունկնդրելու էին եկել սարբեր սարիի մարդիկ: Ըստ Շիրամի՝ հենց սրան էլ ձգում են իրենք: «Գրավիչ դարձնել հնդկական ֆոլկլորը բոլորի համար»:

Ձեռավորվելուց հետո առաջին սարիները խմբի համար ամենածանր են եղել: 3 տարի սարբեր համերգներում ու ակումբներում նվագելուց հետո 2009-ին կարողացել են մենահամերգ ունենալ: Առ այսօր «Filter coffee»-ն համերգներ է ունեցել Մեծ Բրիտանիայում, Մալայզիայում, Ինդոնեզիայում, Պակիստանում և այլուր: Նրանք համերգներ են տալիս նաեւ Միացյալ Նահանգներ:

Խմբի անդամներն իրենց դեռուս հանրահայտ չեն համարում, սակայն վստահ են՝ դրան ես հասնելու են: Բացի այստեղ նվագելուց՝ նրանցից ամեն մեկը նաեւ այլ աշխատանքներ են կատարում: Սուարուդան գումարով հոգում են նաեւ խմբի ծախսերը, քանի որ համերգներից հավաքված գումարը դեռ բավարար չէ:

Ինճավասա ու լավատես այս երիտասարդները դժվարություններին բնավ չեն ընկճվում: Նույնիսկ Սուարուդան հնդկ մյուս աղջիկներին իր կերպարի միջոցով մեսից է ողբարկում լինել ավելի համարձակ: «Հասկարից Դեյիում աղջիկները դարձնելով են, այս առումով Մումբայն ավելի ազատ է», բացատրում է Սուարուդան:

Ինչպես տեսնում ենք, «Filter coffee»-ն իր առջեւ հեռ խնդիրներ չի դրել, իսկ նրանցից ու ծրագրերից խոստովանում են՝ երազում են նաեւ սարբեր երկրներում ծամփողելու մասին: Նույնիսկ Ռաջենդրան կիթառահարի պարտն է: «Հասկարից մյուս նվագել Բարսելոնում»: Թե ինչ՞ Բարսելոնում, Ռաջենդրան անկեղծանում է՝ քանի որ «Բարսելոնա» ֆուտբոլային թիմի մոլի երկրպագուն է:

Ինչպես տեսնում ենք, «Filter coffee»-ն իր առջեւ հեռ խնդիրներ չի դրել, իսկ նրանցից ու ծրագրերից խոստովանում են՝ երազում են նաեւ սարբեր երկրներում ծամփողելու մասին: Նույնիսկ Ռաջենդրան կիթառահարի պարտն է: «Հասկարից մյուս նվագել Բարսելոնում»: Թե ինչ՞ Բարսելոնում, Ռաջենդրան անկեղծանում է՝ քանի որ «Բարսելոնա» ֆուտբոլային թիմի մոլի երկրպագուն է:

Ինչպես տեսնում ենք, «Filter coffee»-ն իր առջեւ հեռ խնդիրներ չի դրել, իսկ նրանցից ու ծրագրերից խոստովանում են՝ երազում են նաեւ սարբեր երկրներում ծամփողելու մասին: Նույնիսկ Ռաջենդրան կիթառահարի պարտն է: «Հասկարից մյուս նվագել Բարսելոնում»: Թե ինչ՞ Բարսելոնում, Ռաջենդրան անկեղծանում է՝ քանի որ «Բարսելոնա» ֆուտբոլային թիմի մոլի երկրպագուն է:

ԻՆՊՐՈՒՄՈՒՄՅԱՆ ՏՆՈՒՄՅԱՆ, Նյու Գեյթ

Ուկրաինան՝ Եվրասիական միության ցանկալի անդամ

Կիևն առաջարկում է վերադառնալ Ուկրաինա-Ղազախստան-Ռուսաստան հացահատիկային համագործակցության ղեկավարմանը: Այս մասին, «Ինտերֆախս»-ի փոխանցմամբ, հայտարարել է Ուկրաինայի վարչապետի մամուլի ֆարսուղարը: Վարչապետ Նիկոլայ Ազարովը այժմ գտնվում է Աստանայում: Ղազախստանի մայրաքաղաքում Ուկրաինայի վարչապետը հայտարարել է, որ Ռուսաստանը, Ղազախստանն ու Ուկրաինան միասին սրամարդում են հացահատիկի միջազգային արտահանման 20 տոկոսը: «Սա նշանակում է, որ համագործակցության

ղլախնորմի ստեղծման դարազանում մեզ հեռ հազար կնստեն ու ղայաններ կթելադրեն ոչ թե հացահատիկի վաճառքով զբաղվողները, այլ արտահանող երկրները», ընդգծել է Ազարովը:

Հացահատիկի համագործակցության ղլախնորմի ստեղծման գաղափարը առաջացել է դեռ 2009-ին, սակայն հետագա զարգացում չի ստացել, եւ միայն այն բանից հետո, երբ օրեր առաջ Մոսկվայում նախագահներ Մեդվեդեւը, Լուկաշենկոն եւ Նազարբաեւը հայտարարեցին Եվրասիական սննտային միության սկիզբը, Ուկրաինայի վարչապետը «հիշեց» այս ղլախնորմի մասին:

Պորտուգալիայում համընդհանուր գործադուլ է

Հաջորդ շաբաթ Պորտուգալիայի խորհրդարանը կարող է ընդունել երկրում կոչ սննտային ֆաղափականություն սահմանող օրինագիծը: Այս կադակցությամբ երկրի Պորտուգալիայում 24-ամյա համընդհանուր գործադուլ սկսվեց, որն, ըստ BBC-ի, ղեկավարում է միջազգային մեջ խոչընդոտել է:

Գործադուլը կազմակերպել են Պորտուգալիայի առավել ազդեցիկ երկու միությունները, որոնցում ներառված են միլիոնավոր աշխատողներ: Իսկ կոչ սննտային ֆաղափականություն Պորտուգալիան ստիպված է իրականացնել, քանի որ այդ կերպ միայն կարող են արդարացնել ԵՄ-ից եւ Արժույթի միջազգային հիմնադրամից ստացած ֆինանսական օգնությունը:

Իսկ ավելի վաղ երկրի վարչապետ Պեդրո Պասոս Կոելյուն հայտարարեց, թե գործադուլային իսլամությունները մտադիր չեն դիմել 2012-ի բյուջեի լքման միանվագ միջոցառումների: Ընդ որում այս ֆայլը արժանացավ ԵՄ-ի եւ ԱՄՆ-ի երկրների մնադատությանը:

Հիշեցնենք, որ այս սարվա գարանը Պորտուգալիան դարձավ եվրոպայում երրորդ երկիրը՝ Հունաստանի ու Իռլանդիայի հետ, եւ ստիպված եղավ արտադրել դարձյալ մահմադրական կադակցությամբ դիմել ԵՄ-ին եւ ԱՄՆ-ին: Հենց այդ ժամանակ ԵՄ երկրները եւ ԱՄՆ-ը Պորտուգալիային սրամարդեցին 78 մլրդ եվրոյի վարկ, փոխարենը Լիսաբոնը դարձավ կադակցության երկիրը կործանել բյուջեային ծախսերը, ինչը եւ փորձում է անել այժմ: Սակայն հենց այս վերջին էլ փաստերն առաջ բերեց համընդհանուր գործադուլը:

«Թուրքիայում ղեկ է ազգային փոփոխության կարգավիճակ սրամարդի ֆրդերին»

Նոյեմբերի 22-ին այդ մասին գրել էր Timeturk.com կայքը: Կարգավիճակի սրամարդան դարազանում խոսող վերաբերում է Բելգիայի խոչընդոտումը Ֆլանդրական մոր միություն կուսակցության երկու դատաքննարարների՝ PKK-ի ֆաղափային կառույցը հանդիսացող KCK գործով Թուրքիայում մտավորականների կալանման առնչությամբ Սենսիթիվ ներկայացրած հարցմանը:

Բելգիայի Սենսիթիվ դեռուս հոկտեմբերի 14-ին ներկայացված հարցումը նոյեմբերի 22-ին մնադակվել է արտադրական հարաբերությունների համաձայնագրով: Ի դեպ, համաման նախաձեռնություն ցուցաբերվել է նաեւ Հոլանդիայի ազգային ժողովում:

Timturk-ի վկայությամբ, հարցման հեղինակները թուրքական իսլամություններից դատաքննում են արտադրական հարաբերություններից ֆրդերի օրինական ներկայացուցիչը եւ երկրում «ազգային փոփոխության կարգավիճակ սրամարդել ճնշված ուղի ժողովրդին»:

Հարցման մեջ հեղինակները նշել են, որ Թուրքիայում 14 մլրդ ֆրդեր մահմադրական լինելու դատաքննարար զրկվել են ազգային փոփոխության կարգավիճակից: Սրամ PKK-ին համարել են ոչ թե ահաբեկչական, ինչպես թուրքերն են ցանկանում, այլ ֆաղափական կուսակցություն, Թուրքիայի հարավարեւելյան բազմամեծ ընթացող բախումները ներկայացրել են որպես թուրքական դատաքննում եւ ուղի ժողովրդի հակամարտություն: Բելգիայի դատաքննարարները միաժամանակ դատաքննել են, որ Եվրոհամաժողովը նույնպես Օզալաին ձանաչի որդես ուղի ժողովրդի ներկայացուցիչը եւ երկրում ֆրդական հարցի լուծումը իբեւ Եվրոմիության անդամակցության նախադրման առաջարկի Թուրքիային:

սարարեց, թե գործադուլային իսլամությունները մտադիր չեն դիմել 2012-ի բյուջեի լքման միանվագ միջոցառումների: Ընդ որում այս ֆայլը արժանացավ ԵՄ-ի եւ ԱՄՆ-ի երկրների մնադատությանը:

Հիշեցնենք, որ այս սարվա գարանը Պորտուգալիան դարձավ եվրոպայում երրորդ երկիրը՝ Հունաստանի ու Իռլանդիայի հետ, եւ ստիպված եղավ արտադրել դարձյալ մահմադրական կադակցությամբ դիմել ԵՄ-ին եւ ԱՄՆ-ին: Հենց այդ ժամանակ ԵՄ երկրները եւ ԱՄՆ-ը Պորտուգալիային սրամարդեցին 78 մլրդ եվրոյի վարկ, փոխարենը Լիսաբոնը դարձավ կադակցության երկիրը կործանել բյուջեային ծախսերը, ինչը եւ փորձում է անել այժմ: Սակայն հենց այս վերջին էլ փաստերն առաջ բերեց համընդհանուր գործադուլը:

Հիշեցնենք, որ այս սարվա գարանը Պորտուգալիան դարձավ եվրոպայում երրորդ երկիրը՝ Հունաստանի ու Իռլանդիայի հետ, եւ ստիպված եղավ արտադրել դարձյալ մահմադրական կադակցությամբ դիմել ԵՄ-ին եւ ԱՄՆ-ին: Հենց այդ ժամանակ ԵՄ երկրները եւ ԱՄՆ-ը Պորտուգալիային սրամարդեցին 78 մլրդ եվրոյի վարկ, փոխարենը Լիսաբոնը դարձավ կադակցության երկիրը կործանել բյուջեային ծախսերը, ինչը եւ փորձում է անել այժմ: Սակայն հենց այս վերջին էլ փաստերն առաջ բերեց համընդհանուր գործադուլը:

Հիշեցնենք, որ այս սարվա գարանը Պորտուգալիան դարձավ եվրոպայում երրորդ երկիրը՝ Հունաստանի ու Իռլանդիայի հետ, եւ ստիպված եղավ արտադրել դարձյալ մահմադրական կադակցությամբ դիմել ԵՄ-ին եւ ԱՄՆ-ին: Հենց այդ ժամանակ ԵՄ երկրները եւ ԱՄՆ-ը Պորտուգալիային սրամարդեցին 78 մլրդ եվրոյի վարկ, փոխարենը Լիսաբոնը դարձավ կադակցության երկիրը կործանել բյուջեային ծախսերը, ինչը եւ փորձում է անել այժմ: Սակայն հենց այս վերջին էլ փաստերն առաջ բերեց համընդհանուր գործադուլը:

Հիշեցնենք, որ այս սարվա գարանը Պորտուգալիան դարձավ եվրոպայում երրորդ երկիրը՝ Հունաստանի ու Իռլանդիայի հետ, եւ ստիպված եղավ արտադրել դարձյալ մահմադրական կադակցությամբ դիմել ԵՄ-ին եւ ԱՄՆ-ին: Հենց այդ ժամանակ ԵՄ երկրները եւ ԱՄՆ-ը Պորտուգալիային սրամարդեցին 78 մլրդ եվրոյի վարկ, փոխարենը Լիսաբոնը դարձավ կադակցության երկիրը կործանել բյուջեային ծախսերը, ինչը եւ փորձում է անել այժմ: Սակայն հենց այս վերջին էլ փաստերն առաջ բերեց համընդհանուր գործադուլը:

Հիշեցնենք, որ այս սարվա գարանը Պորտուգալիան դարձավ եվրոպայում երրորդ երկիրը՝ Հունաստանի ու Իռլանդիայի հետ, եւ ստիպված եղավ արտադրել դարձյալ մահմադրական կադակցությամբ դիմել ԵՄ-ին եւ ԱՄՆ-ին: Հենց այդ ժամանակ ԵՄ երկրները եւ ԱՄՆ-ը Պորտուգալիային սրամարդեցին 78 մլրդ եվրոյի վարկ, փոխարենը Լիսաբոնը դարձավ կադակցության երկիրը կործանել բյուջեային ծախսերը, ինչը եւ փորձում է անել այժմ: Սակայն հենց այս վերջին էլ փաստերն առաջ բերեց համընդհանուր գործադուլը:

Հիշեցնենք, որ այս սարվա գարանը Պորտուգալիան դարձավ եվրոպայում երրորդ երկիրը՝ Հունաստանի ու Իռլանդիայի հետ, եւ ստիպված եղավ արտադրել դարձյալ մահմադրական կադակցությամբ դիմել ԵՄ-ին եւ ԱՄՆ-ին: Հենց այդ ժամանակ ԵՄ երկրները եւ ԱՄՆ-ը Պորտուգալիային սրամարդեցին 78 մլրդ եվրոյի վարկ, փոխարենը Լիսաբոնը դարձավ կադակցության երկիրը կործանել բյուջեային ծախսերը, ինչը եւ փորձում է անել այժմ: Սակայն հենց այս վերջին էլ փաստերն առաջ բերեց համընդհանուր գործադուլը:

ԼԱՎ Է ՈՒՇ, ԶԱՆ ԵՐԲԵՆ

Միլվի Վարդանը հաստատում է իր հայ լինելը

Փարիզի մեր թղթակից **Ժան Եսփյանից** usացված հաղորդագրությունը տեղեկացնում է, որ Ֆրանսիայում լուրջ երաժշտության ասպետները մեծ ճանաչման արժանացած երգչուհի Միլվի Վարդանը առաջին անգամ կիրակնօրյա հեռուստատեսային մի հարցազրույցի ընթացքում Միլվի Դուլկերի հարցին լուրջապես պատասխանելով խոստովանել է. «Այո, ես հայ եմ հորս կողմից»:

«Նախքան այդ հաղորդումը նա ոչ մի անգամ հրատարակված չէր նշել իր հայ լինելը», գրում է Եսփյանը, ավելացնելով հետևյալ մանրամասնությունները նրա մասին.

Երգչուհին ծնվել է Բուլղարիայում 1944 թվի օգոստոսի 15-ին: Մայրը բուլղարացի է: Հայրը՝ Ժորժ (Ջորջ) Վարդանը եղել է Սֆիայում ֆրանսիական դեսպա-

նասան նախկին մանուկ ներկայացուցիչը: Միլվին ծնողների հետ Փարիզ է տեղափոխվել 1952-ի դեկտեմբերին: Ընու թիզնետում սկսել է աշխատել 16 տարեկանից եւ անմիջապես հասել հաջողության: Հասկալու լայն արձագանք է գտել Շառլ Ազնավուրի եւ Ժորժ Կառվարենցի հեղինակությանը գրված նրա «Ամենագեղեցիկը մարելու է գնում» երգը: Ամուսնացած է եղել նախ հայտնի ռոք երգիչ Ջոնի Յոնսոնի, իսկ ապա ամերիկացի ֆիլմարտիստ Թոմ Բոնի հետ: Որդին՝ Դեյվիդ Յոնսոնը նույնպես լուրջ երգիչ է: Նոյեմբերի 23-ին Փարիզի «Սալ Պլեյերում» Միլվի Վարդանը հասուկ համերգ է տվել բուլղարական սինֆոնիկ նվագախմբի հետ, նշելու համար վերջինիս 50-ամյակը:

Ս. Օ.

Նոր գիրք՝ նվիրված Նարեկացուն

Հայաստանի Ազգային գրադարանում տեղի ունեցավ Արարատի մարզային գրադարանի տնօրեն **Յուրա Պետրոսյանի** կազմած «Նարեկացու հետ» գրքի շնորհանդեսը: Մինչև մի քանի տարի հասնելը հյուրերը ծանոթացան նախատեսված բացված ցուցահանդեսին, որտեղ ներկայացված էին 3. Պետրոսյանի հրատարակած գրքերը: Ընդհանուր առմամբ կերպարի ճշգրտության արժեքները 3. Պետրոսյանի գրքի լույսընծայման առթիվ: Իսկ միջոցառման վարող, ՀԱԳ փոխտնօրեն **Ռաֆիկ Ազարյանը** համառոտ ներկայացրեց 3. Պետրոսյանի, կարեւորեց նման գրքի հրատարակումը:

Գրքի ծնունդը ողջունեցին ԵՊՀ փիլիսոփայության եւ հոգեբանության ամբիոնի դոցենտ **Սերգեյ Մանուկյանը**, Մ. Աբեղյանի անվան գրականության ինստիտուտի ասպիրանտ **Զրիսիդե Հովհաննիսյանը**, Էդիթ Պիրոսի հրատարակչության տնօրեն **Սյրիշ Կարապետյանը**, ՀՀ վասակավոր նկարիչ **Շնավոն Շնավոնյանը** եւ ուրիշներ:

Գրական այս յուրահասուկ համերգից հետո իր մեջ ամփոփում է Նարեկացու ստեղծագործությունները, նրան նվիրված շուրջ 150 հոդվածներ եւ նյութեր, 600 լուսանկարներ, դասեր-խոսակցություններ, հայկական, կիլիկյան, Վաստուրականի մանրանկար-

ներ, կերպարվեստի գործեր: Նշանավոր գրողների եւ արվեստագետների, գործիչների ստեղծագործությունները՝ նվիրված Նարեկացուն եւ նրա ստեղծագործություններին: Այդ անուններից են՝ Ղեւոնդ Ալիշանը, Վիլյամ Սարոյանը, Մանուկ Աբեղյանը, Արշակ Զորյանյանը, Հովհաննես Թումանյանը, Ավետիս Իսահակյանը, Լեւոն Շանթը, Մարտիրոս Սարյանը, Եղիշ Զարեմը, Պարույր Սեւակը, Սյրիշ Սյրյանը, Սյրիշ Սարգսյանը, Հրանտ Թամրազյանը, բանասիրական գիտությունների դոկտոր, դոկտոր Անիտա Դուրյանյանը, Հրաչյա Թամրազյանը, Վարազ Առաքելյանը, Վարդան Դեմիրճյանը եւ ուրիշներ: Այստեղ են նաեւ աշխարհի մեծերի՝ Դանթեի, Գյոթեի, Բախի, Դոստոևսկու խոսքերը Նարեկացու մասին: Առան-

ձին վերնագրերով ներկայացված է Նարեկացուն՝ կերպարվեստում, հայկական մանրանկարներում, երաժշտության մեջ եւ այլն:

Գիրքը կազմված է 27 բաժնիներից: «Մուսֆ» բաժնում կազմողի խոսքն է, Պարույր Սեւակի «Գրիգոր Նարեկացուն», Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի կողմից՝ «Մասյան ողբերգության» դրամի 1000-ամյակի առթիվ: Մնացած նյութերն ու հոդվածներն ամփոփված են «Կյանքը եւ ժամանակը», «Նարեկացու աշխարհայացքը», «Բանարվեստի մարեկյան դորոցը», «Գրիգոր Նարեկացի: Ստեղծագործությունները», «Մասյան ողբերգության» դրամի դասնությունը», «Մասյան ողբերգության» երկի թարգմանությունները», «Երգի արձան: Հասկանալի ստեղծագործություններից», «Գրիգոր Նարեկացի: Ներբողներ եւ սաղեր», «Գրիգոր Նարեկացի: Գանձեր», «Սուրբ Ասվածաբանը եւ Նարեկ», «Ավանդադասուններ ու գրույցներ», «Համայն մարդկության հոգու բժշկարանը», «Նարեկի հրատարակչներ ու տպարաններ», «Գրականություն Գրիգոր Նարեկացու մասին», «Խոսք Նարեկացուն: Կարծիքներ Գրիգոր Նարեկացու մասին», «Գրիգոր Նարեկացուն նվիրված բանաստեղծություններ» եւ այլ խորագրերի ներքո:

Գիրքը լույս է տեսել 2011թ., նվիրված է հայկական տպագրության 500-ամյակին:

ՊՈՍՏՄՈՒՆԵ ԶՈՒՆՏԱՅԵՆ

Տրա՛ճ Ե՛ք դուք, երեխանե՛ր»

Կաներային երաժշտության դասիչում «Հայաստանի փոփոկ երգիչներ» երգչախմբի վերջերս տեղի ունեցած համերգը եզրափակեց Հայաստանի Հանրապետության ֆանամյակին նվիրված համերգաբանը: Համերգներ Գյումրիում, Լոռիում, Սյունիքում, Լեւոնային Ղարաբաղում:

Երեւանյան համերգից հետո երգչախմբի կայքում բազմաթիվ հիացական կարծիքներ հայտնվեցին: Եվ արդեն, չէ՞ որ ելույթ ունեցողը Եվրոպայի մեծակայքի դեսպան, երգչախմբային արվեստի միջազգային ֆեդերացիայի կողմից աշխարհի լավագույն մանկական երգչախմբի շիջողսին արժանացած, միջազգային մրցույթների դափնեկիր երգչախմբն էր: Համերգը չլսած մարդն անգամ լցվում է ուրախությանը, հղափայությանը՝ ազգը ներկայացնող երեխաների եւ նրանց մատերոյի համար:

Շատ բան հասկանալի է դարձնում երգչախմբի սաներից մեկի արձագանքը. «Մեմբ երգում էինք, հանդիսատեսին տեղափոխում մի ուրիշ աշխարհ՝ հոգեւոր, մաքուր եւ լուսավոր: Մեմբ միասին էինք, մեմբ համախմբված էինք, մեք հետ էր մեր մատերոն... մեմբ երգում էինք...»:

Հարյան Արփինե

«Փոփոկ երգիչներ» համար այս համերգը դասախոսական էր նաեւ նրանով, որ հանդիսատեսի շարժումը նսած էին անվանի կոմպոզիտորներ, որոնց ստեղծագործությունները համերգի ընթացքում հնչեցին: Այսպես միմյանցով ոգեւորվում են արվեստագետները եւ ստեղծում գործեր, որոնք անցնում են դասնության էջեր:

Ներկայացնելով կարծիքներն առանց խմբագրության, ձեռք էլ ինչ-որ չափով հաղորդակից ենք դարձնում այն հրաժեհն, որ տեղի ունեցավ Կոմիտասի անվան Կաներային երաժշտության սանը:

«Հայաստանի Փոփոկ երգիչները» մեր հղափայությունն է, բոլորիս հարսությունը: Երգչախմբը անուշուշ հասել է այնպիսի սահմանների, որ կարծես թե դրանից այն կողմ հնարավոր չէր լիցեւրացնել գեղարվեստական մարմնավորում, երգեցողություն, աշխուժություն, շփոթերի խաղ:

Տիգրան Մանուրյան (կոմպոզիտոր)

«Հայաստանի Փոփոկ երգիչները» վերջին ֆան սարվա ընթացքում հայաստանյան երաժշտական կյանքում ամենավառ եւ ամենավարեւոր երեւոյթն է, որը դասիվ կերթի յուրաքանչյուր երկրին:

Վաղարշակ Չափարյան (կոմպոզիտոր)

Եթե վիճարկ բառը հնարավոր լիներ կիրառել կասարողական խմբի համար, ուրեմն վստահաբար կարող ենք ասել, որ այս երգչախմբը վիճարկ երգչախմբ է:

Հ. Գ.- Կոմպոզիտորի համար մեծ երջանկություն է գրել ու վստահ լինել, որ կհաղթահարվեն նույնիսկ անհաղթահարելի թվացող դժվարությունները: Արմենուհի Կարապետյան (կոմպոզիտոր)

Երգչախմբը երաժշտական գործի է, որի ստեղծողը եւ այն հնչեցնողը խմբավարն է: Նա իր գործիքը ստեղծում է ի վերուստ իրեն սրված երաժշտություն հնչեցնելու կարելիության համադասախմբում:

Տիգրան Հեմեթյանի դարազայում այդ գործը արվում է բացառիկ կասարելությամբ եւ հիացմունքի ու խոնարհումի է արժանի:

Մարտին Խարայեթյան (կոմպոզիտոր)

Խմբի փորձերին ներկա գտնվելիս եւ միջոց երանի եւ ժայիս նրա ու երեխաների միջոց կայացած սիրուն ու վստահությանը: Այդ ամենը կարծես ամրադրվում է, երբ համապատասխան երգերը հնչում են համերգի դասիչում: Ամբողջ համերգի ընթացքում բեմի վրա տեղի էր բարի մթնոլորտ, որը հեշտությամբ փոխանցվեց ունկնդրին:

Համոզված եմ՝ «Հայաստանի Փոփոկ երգիչներ» երգչախմբը, որի ծրագրում ընդգրկված են տարբեր ազգերի խմբերգերի յուրաքանչյուր մեկնաբանություններ, յուրաքանչյուր երկրում կարող է դասիվ բերել հայ խմբավարական արվեստին:

Անուշ Զոհրաբյան (կոմպոզիտոր)

Այնքան ջերմ ու ոգեւորիչ էր բեմադրիչը կառքը, որ, կարծես աշխարհից վերացած, մանկացած, ողջ դասիչը կլանված ընթացքում էր յուրաքանչյուր կասարում՝ չզգալով անգամ, թե ինչպես համերգը մոտեցավ ավարտին: Սթափվեցին միայն, երբ հոսքնայն երկարատե ծափահարություններն ստիպեցին «փոփոկներին» կասարել եւ մի ֆանի ստեղծագործություն:

Ուզում եմ մեր երախտի, հարգանքի եւ խոնարհումի խոսքն ուղղել մատերո Տիգրան Հեմեթյանին, որի անմնացող նվիրումի, արդարին շնորհիվ այսօր Հայաստանը կարող է ներկայանալ աշխարհին իր «Փոփոկ երգիչներով»:

Կիլիթ Հակոբյան (Ե.Զարեմցի տուն-բանագրանի տնօրեն)

Լեւի-լեցուն դասիչից եւ բուն ծափահարություններից կարելի է եզրակացնել, որ գուր չէ՝ «Հայաստանի փոփոկ երգիչներ»-ի բուն ստեղծագործական աշխատանքը, մեր օրերում էլ կան մարդիկ, որոնք ընկալում եւ գնահատում են երգչախմբային բարձր արվեստը:

Սոնա Ժամկոչյան

Ես ուղղակի ցնցված էի: Երեխաների ձայների մաքուրությունը, ներդառնակությունն ուղղակի հիացնում էր: Պրոֆեսիոնալիզմն ուղղակի ապացուցում է:

Հովհաննիսյան Արփի

Հրա՛ճ Ե՛ք դուք, երեխաներ: Վայելեցինք ձեռնաշարի ձայնը եւ ձեռնարկը: Աղբեր, աղբեր, աղբեր...

Նարիկ Ստեփան Սարգսեան

Արակարգ հուզիչ երեկո մեք դարձեցինք մեր փոփոկ, բայց ՄԵՇ երգիչները: Անչափ շնորհակալ եմ եզակի երեկոյի համար:

Թամար Սինասեան

Ես խոսքեր չեմ գտնում, որդեսգի արտահայտեմ իմ հիացմունքը: Հիաստանչ համերգ, հիաստանչ կասարումներ, որոնք անկարագրելի տպավորություն թողեցին հանդիսատեսի վրա:

Ուղղակի ուզում եմ շնորհակալություն հայտնել, որ դուք կաք: Դուք մեր ազգի հղափայությունն եք:

Սերգեյ Մելիքյան

Միայն մեկ բառ կարող եմ գրել՝ «Հրա՛ճ»: Ամենալավ ձայները, կեցվածքը, երգերը, արտահայտությունը, թե՛ հայերեն, թե՛ ռուսերեն, թե՛ անգլերեն: Սֆանջիլ՛ է:

Նելլի Հովսեփյան

Հրա՛ճայի էր: Մեծ առիթ հղափայանալու: Եկանք, տեսանք, հիացանք:

Անահիտ Ղազարեան:

Հղափայ եմ, որ հայ ազգն ունի Տիգրան Հեմեթյանի մեծ մեծություն, որը կրթում եւ դաստիարակում է մի ամբողջ սերունդ:

Աննա Գլադեցկա

Ճախրող ձայներ: Եր մայրում ես ձախրող թռչունի, թվում է թե դա այնքան հեշտ է, որ նույն վայրկյանին ուզում ես ինքդ էլ թռչել... Նա այնքան սլացիկ է, կազմակերպված, արեւատարբ եւ հմայիչ՝ կարծես օդում մի կախարհանք կա:

Իսկ դուք երեկոյից լսել էք, թե ինչպես է ձախրում ձայնը: Իսկ ձայները, որ մեկի դեպ թռչում ու տարածվում են՝ իրենց բույրը հյուսելով յուրաքանչյուր ունկնդրի սրտում: Այո՛, այս խոսքերը Հայաստանի Փոփոկ երգիչների մասին են: Եվ, հավաստեցեք, որ դա չափազանց համեստ համեմատությունն է:

Նրանք իրենց ջիւղ ձայներով այնպիսի հեշտությամբ են կասարում նույնիսկ դժվարագույն ստեղծագործությունները, որ ինքդ էլ ուզում ես երգել նրանց հետ: Նրանք աղբում են իրենց յուրաքանչյուր երգով, նրա յուրաքանչյուր ելույթով եւ իհարկե երանք գլխավորող կախարհի՝ Մատերոյի յուրաքանչյուր արժանով:

Հիացմունք, հոգեկան եւ զգայական վերելք, այս բառերը միայն մասամբ են արտահայտում այն զգացումները, որ աղբում ես համերգի ավարտին: Ավելին կարող եմ ասել միայն հանդիսատեսի ծափողջուններն ու ժողիները:

Համերգն ավարտվեց եւ մեզինց յուրաքանչյուրն իր հետ է տանում հավերժ իր սիրը նվաճած «ձախրող ձայների» ղողաքները՝ կրկին հանդիմելու ակնկալիքով:

ՏԱՌԵՎԻ ԿԱՆԱԿՅԱՆ

Չիաստորի ֆեդերացիան ամփոփեց մրցաբազանի արդյունքները

Երեկ «Արարս» հյուրանոցում տեղի ունեցավ Չիաստորի ֆեդերացիայի գործկոմի հերթական նիստը, որում ամփոփվեցին մրցաբազան-2011-ում կատարված աշխատանքները, քննարկվեցին հաջորդ տարվա անելիքները:

Կատարված աշխատանքների մասին ամփոփ հաշվետվությամբ հանդես եկավ ֆեդերացիայի գործադիր սեփական Կարեն Գրիգորյանը: Վերջինս նշեց, որ այս տարի մի քանի մրցումներ են կազմակերպվել, մեր մարզիկները հաջողությամբ մասնակցել են միջազգային մրցաբազանի: Մասնավորապես Գեորգ Գրիգորյանը հաղթող է ճանաչվել Կովկասի գավաթի խաղարկությունում, որն աշխարհի գավաթի փուլերից մեկն է:

Հաջող մրցելույթներ ունեցավ նաև Գրիգորյանի դուբլի Գրիգորյանը հանդես եկող Քերի Աղաջանյան-Շոթթը: Նա մասնակցել է 2012-ի Լոնդոնի օլիմպիադայի վարկանիսային 7 մրցման ել կատարման միջոցով: Վերջինս մասնակցել է Մինչև 16 տարեկանների մրցումներին: Մինչև 16 տարեկանների մրցումներին մասնակցելու է վարկանիսային ել 4 մրցման ու հուլիսին կան, որ նա կկարողանա Լոնդոնի օլիմպիական խաղերի ուղեգիր ստանալ:

Հայաստանում եւս հաջողությամբ անցկացվել են մի քանի մրցաբազանի հիմնադրամով: Մասնավորապես հունիսի 1-ին Չիաստորի ֆեդերացիայի եւ ԲԲԸ-ի համատեղ ջանքերով կազմակերպվել է Չիաստորի մասնիկների բաց առաջնությունը միջրկային տրեյնինգի իրավունքների դասընթացի միջազգային օրվա: Անցկացվել են նաև «Սիլ» ակումբի մեծ մրցանակի խաղարկությունը, «Արա եւ Այծենիկ» ակումբի մեծ մրցանակի մրցաբազանը եւ այլ մրցումներ, որոնք հնարավորություն են սկսել մարզիկներին ստուգելու իրենց դասընթացները, մրցանակային փորձ ձեռք բերելու:

Այս տարի համագործակցության ղեկավարությամբ կնքվեց Ֆրանսիայի կառավարության ձեռքով գրառվող վարչության հետ: Այդ ծրագրի շրջանակներում մեր մասնագետների համար կկազմակերպվեն մարզական դասընթացներ: Մի խոսքով, Հայաստանի Չիաստորի ֆեդերացիան հնարավոր ամեն ինչ անում է համարակցությունում մարզաձեռք գարգացնելու համար:

«Շախյորը» դուրս մնաց եվրոգավաթներից

Ֆուտբոլի չեմպիոնների լիգայի խմբային մրցաբազանի 5-րդ տուրում սեփական հարկի սակ 0-2 հաշվով դարձվելով «Պրոսյոյն», Դոնցեկի «Շախյորը» դուրս մնաց եվրոգավաթների խաղարկությունից՝ զրկվելով նույնիսկ Եվրոպայի լիգայի մրցաբազանում դասակարգված շեյքի Միսիրյանը: «Շախյորի» գլխավոր մարզիչ Միրզա Լույսելունը թիմի անհաջողության համար ներողություն է խնդրել երկրագունքից:

Իսկ ահա նույն Գ խմբում հանդես եկող Կիտուսի «Ադոնեյ» ակումբը արժանացավ 2-1 հաշվով հաղթանակի: Սանկո Պետրոսյանը «Ադոնեյ» անառիկ դասից սեփական դարձրեց: Գրանցվեց գոլազուրկ ոչ-ոքի: «Ադոնեյ» 9 միավորով առաջատար է, 8 միավոր ունի «Չեմպիոնը», 7՝ «Պրոսյոն»: Ուղեգրերի տեղերը հայտնի կդառնան դեկտեմբերի 6-ին կայանալիք «Պրոսյոն»-«Չեմպիոն», «Ադոնեյ»-«Շախյոր» հանդիպումներում:

Բավականին խճճված իրավիճակ է նաև Ե խմբում, որտեղ 3 թիմեր հավակնում են հաջորդ փուլի ուղեգրերին: 9 միավորով առաջատար «Բայերն» է, որը 2-1 հաշվով հաղթեց «Չելսիին»: Վերջինս «Վալենսիայի» հետ ունի 8 միավոր: «Վալենսիան» իր դասում մեծ ամենախոշոր հաշվով հաղթանակը տոնեց՝ 7-0 հաշվով ջախջախելով բելգիական «Գենկին»: Հեթ սրկի հեղինակ դարձավ Սուրբաբեյ: Այժմ ուղեգիր ստանալու համար «Վալենսիային» անհրաժեշտ է դեկտեմբերի 6-ին Լոնդոնում հաղթել «Չելսիին» կամ էլ արդյունավետ ոչ-ոքի ավարտել հանդիպումը:

Բ խմբում հանդես եկող «Արսենալի» ֆուտբոլիստները ժամկետից շուտ հաջորդ փուլի ուղեգիր ստանալու համար «Վալենսիային» անհրաժեշտ է դեկտեմբերի 6-ին Լոնդոնում հաղթել «Չելսիին» կամ էլ արդյունավետ ոչ-ոքի ավարտել հանդիպումը:

Բաղոյանը փորձաբազան կանցնի ԲԱՏԵ-ում

Ինչդեռ տեղեկացանք «Իմոլուս» ակումբից, թիմի հարձակվող Ջավեն Բաղոյանը երեկ մեկնել է Բելառուս, որտեղ մինչև դեկտեմբերի 7-ը փորձաբազան կանցնի երկրի չեմպիոն ԲԱՏԵ-ի կազմում, որը մասնակցում է չեմպիոնների լիգայի խմբային մրցաբազանին: Հիշեցնենք, որ ժամանակին ԲԱՏԵ-ում էր խաղում Գրիգորյանը Գրիգորյանը, որն ընթացիկ մրցաբազանի մեկնարկում հանդես եկավ «Իմոլուսում», առաջ տեղափոխվեց Մոսկվայի «Լոկոմոտիվ-2»:

Ընթացիկ մրցաբազանը հաջող էր 22-ամյա ֆուտբոլիստի համար: Նա ընդգրկվեց Հայաստանի ազգային հավաքականում: Երկրի առաջնությունում էլ արդյունավետ խաղ ցուցադրեց՝ 8 գոլակոչ ձեռնարկելով «Իմոլուսի» լավագույն ռմբարկու:

Բաղոյանն առաջնության մեկնարկում փորձաբազան էր անցել հունգարական «Ջալեգեբեցե» ակումբում:

Դորսնուդի «Բորուսիային»: Հաղթանակում իր մեծ ներդրումն ունեցավ 2 գոլերի հեղինակ վան Պերսին:

Մյուս ուղեգրին հավակնում են «Մարսել» ու «Օլիմպիկոսը», որոնց մրցավեճում 1-0 հաշվով հաղթեցին հուլիսը: 7 միավոր ունեցող «Մարսել» վերջին խաղում հյուրընկալվելու է «Բորուսիային», իսկ «Օլիմպիկոսը» (6 միավոր) սեփական դասում մրցելու է «Արսենալի» հետ:

Չեմպիոնների գավաթակիր «Բարսելոնան» էլ հաջողությամբ լուծեց խմբի հաղթող դառնալու հարցը՝ Միլանում 3-2 հաշվով հաղթելով դասի տերին: Թիմի հաղթանակը գոլի հեղինակը եղավ իր: Չճայած դասընթացը, «Միլան» էլ ժամկետից շուտ լուծել էր հաջորդ փուլի դուրս գալու խնդիրը: Եվրոպայի լիգայի ուղեգրի համար կդասվեն «Վիլսոն» եւ ԲԱՏԵ-ն, որոնց մրցավեճն ավարտվեց դուրսգալիցների հաղթանակով՝ 1-0:

Պարիել Սարգսյանը դարձավ

Շախմատի Իտալիայի թիմային առաջնություն 3-րդ եւ 4-րդ տուրերն էլ անհաջող էին Պարիել Սարգսյանի «Լինետ Սեզիկի» համար: 3-րդ տուրում իտալական թիմը 1,5-4,5 հաշվով դարձավ «Սեսաո մասուրաս Էնթրաիային», իսկ հաջորդ մրցախաղում 2-4 հաշվով զիջեց «Գրուսիային»: Այս անգամ անհաջող խաղաց նաև Պարիելը: 3-րդ տուրում նա դարձավ Պերես Դոմինգոսի, հաջորդ դասի համար զիջեց Ռուսլան Պոնոմարյովին:

4 տուրից հետո «Լինետ Սեզիկ» 9 միավորով մահանջեց 5-րդ հորիզոնական: 15 միավորով առաջատար «Սեսաո մասուրաս Էնթրաիան» է:

Ֆեդերը կարողանալի դասընթաց

Լոնդոնում 8 ուժեղագույն թեմիսիստների մրցավեճում հայտնի դարձավ կիսաեզրափակիչի 2-րդ մասնակցը: Պարիել կարողանալի իտալական Դավիթ Ֆեդերը, որը հաղթեց սերբ Նովակ Ջոկովիչին (6-3, 6-1): Մինչ այդ Բ խմբում կիսաեզրափակիչի ուղեգիր էր ստանալու Բոլե Ֆեդերը:

Մրցաբազանը հրաժարված էնդի Մարտի փոխարեն դասընթացի մեջ մտնելու 3-րդ հորիզոնականից: Մրցաբազանը Թոմաս Բերդիխին (6-2, 3-6, 6-7), որն անդրանիկ հաղթանակը տոնեց:

Արնյանը գլխավորեց աղյուսակը

Սիխայի Տալի հուսանաբազանի 8-րդ տուրում միակ հաղթանակը տոնեց Լեոն Արնյանը՝ սոխակներով 54-րդ ֆայլում դասընթացի մասնակցի Պյոտր Սիլոբերին: Այդ հաղթանակի շնորհիվ Արնյանը մրցաբազանի ավարտից մեկ տուր առաջ 5 միավորով միանձնյա գլխավորեց աղյուսակը՝ հիանալի հնարավորություն ունենալով արժանանալու 30 հազար եվրո գլխավոր մրցանակին: Այսօր կայանալիք ավարտական տուրում Արնյանը սեներով խաղալու է 3-րդ Լեոնյանյանի հետ:

Տուրի մնացած հանդիպումներն ավարտվեցին ոչ-ոքի: Հաշվարկում կնքեցին Անանյան ու Նակամուրան, Իվանչուկ ու Պելեանյան, Կրամնիկ ու Կարյակինը, Կառլսեն ու Լեոնյանյանը:

Պասանի Կախանյանը հիացնում է գերարդյունավետ խաղով

Բրազիլիայում ընթացող Կախանյանի աշխարհի դասընթացում առաջնությունում իր գերարդյունավետ խաղով դարձրեց գերազանցում է Սանվել Տեր-Սահակյանը: Մինչև 18 տարեկան դասընթացի մրցաբազանի առաջատար 6-րդ տուրում էլ դասընթացի մասնակցի մրցակցին: Նա հերթական «գոլը» ստացավ Թոմաս Պետրոսյանից: Սանվելը 6 միավորով արժանացավ միանձնյա գլխավորելու աղյուսակը: Նա չեմպիոնի սիստեմայի գլխավոր հավակնորդն է:

Սանվել Տեր-Սահակյանը սոխակներով կխաղա Վլադիմիր Ֆեդերսենի հետ, Ադասարյանի մրցակցը կլինի Կախանյան Սոնոյը: Մինչև 16 տարեկանների մրցաբազանում 3-րդ ֆայլում Գաբրիելը 6 տուրից հետո 5 միավորով լիակցի Թոմաս Լաուրուսանի, լեռ Զամիլ Դրագունի, կոլումբիացի Անդրես Դեմանյան Սանչեսի եւ ուկրաինացի Վլադեսլավ Բորիսենկոյի հետ գլխավորում է աղյուսակը: 5-րդ տուրում Գաբրիելը հաղթեց Կանկոս Եմիլիոյին, հաջորդ դասի աղյուսակում առաջնության հասավ Ֆելիքս Յոնոսայի մկասանը:

Առաջատարից մեկ միավորով հետ են մնում ռուսաստանցի Վլադիմիր Ֆեդոսենը եւ ԱՄՆ-ի մերկայացուցիչ Էրիկ Ռոսենը: Ֆեդոսենը հաղթեց Դանիել Սաժիկովսկուն, Ռոսենը դասընթացի մասնակցի Զիլիանի Ռիսին:

Կարեն Գրիգորյանը 4 միավորով 23-րդ տուրում է: Կարենը նախ հաղթեց Լուկա Սուրբին, առաջատարություն կնքեց Լեոն Սոնսի հետ: 7-րդ տուրում Գաբրիելը սոխակներով կխաղա միջազգային վարժես Զամիլ Դրագունի հետ, իսկ Գրիգորյանի մրցակցը կլինի Դանիել Էբելինգը:

Մեր մյուս մասնակցը՝ Ֆիլիպ Կարյան Ռոբերտ Ադասարյանը դասընթացի Դեյա Կորին է 3,5 միավորով 27-րդ տուրում է: 7-րդ տուրում

Կանայի կանանակցեն Կախանյանի թիմային առաջնությանը

Ֆիլիպի հրավերով Կախանյանի Հայաստանի կանանակցի հավաքականը կմասնակցի աշխարհի թիմային առաջնությանը: Մրցաբազանը կայանալու է Թուրքիայի Մարտի Բաբայանի մրցակցին: Կախանյանը կփոխարինի ԱՄՆ-ի ընթացում, որը հրաժարվել է մրցաբազանի մասնակցությունից:

Կախանյանի կանանակցի, Կրասանի, Գրիգորյանի, Կրասանի, Կոլոբայի, Ալիբի, Պերուի, Ուկրաինայի, Վիեննայի եւ Թուրքիայի ընթացումները:

Ֆաիլի 3-րդ հավաքականից, մրցաբազանում հանդես կան նաև Ռուսաստանի, Չինաստանի, Կրասանի, Կոլոբայի, Ալիբի, Պերուի, Ուկրաինայի, Վիեննայի եւ Թուրքիայի ընթացումները:

Հիշեցնենք, որ Հայաստանի տղամարդկանց հավաքականը էլ Ֆիլիպի հրավերով էր մասնակցել Կախանյանի աշխարհի թիմային առաջնությանը: Մեր Կախանյանից հետո գերազանց ելույթ ունեցան Գաբրիելը եւ Չեմպիոնի սիստեմայից:

Յիֆանը մոտ է վերջնական հաջողությանը

Կախանյանի աշխարհի չեմպիոնների 3-րդ Յիֆանի հաղթանակով ավարտվեց 3-րդ ֆայլի հետ մրցախաղի 7-րդ դասընթացը: Հաշվը դարձավ 5-2՝ հոգու 3-րդ ֆայլ: Մնացած 3 դասընթացում 3-րդ ֆայլում ընդամենը կեն միավոր է անհրաժեշտ աշխարհի չեմպիոնություն սիստեմայից:

Կախանյանի միակ գոլակը: Հաղթելով 3-1 հաշվով, Հայաստանի ներկայիս գավաթակիր «Միկան» մեծ կիսաեզրափակիչ:

«Միկան» կիսաեզրափակիչի ուղեգիր ստանալու համար «Փյունիկի» հետ մրցավեճում: Առաջին խաղում դասընթացի մրցակցին: Արդեն 8-րդ տուրից Գեորգ Պողոսյանը բացեց հաշիվը: 24-րդ տուրից անկյունայինի խաղարկումից հետո Լարել Բեգարյանը կրկնապատկեց հաշիվը:

Կախանյանի միակ գոլակը: Հաղթելով 3-1 հաշվով, Հայաստանի ներկայիս գավաթակիր «Միկան» մեծ կիսաեզրափակիչ: «Միկան» մրցակցը որոշեց «Բանանց»-«Շիրակ» խաղում: Թիմերի առաջին մրցախաղում «Շիրակը» հաղթել էր 2-1 հաշվով: «Բանանց» ուղեգիր ստանալու համար անհրաժեշտ էր հաղթել նույնիսկ նվազագույն 1-0 հաշվով: Սակայն գյուլմարտից հետո հասավ դասընթացի վերջը, կարողացան դասընթաց անառիկ դասել: Գոլազուրկ ոչ-ոքի ձեռնարկ էր «Շիրակին», որն էլ կարողանալի դասընթացի համար:

«Փյունիկին» ոչ մի կերպ չէր հաջողվում գնել մրցակցի դարձախաղի քանակը: Իսկ ահա «Միկան» 2-րդ խաղակետում կրկին հասավ հաջողության՝ վճռելով մրցակցության ելը: Կրկին գոլի հեղինակ դարձավ Գեորգ Պողոսյանը: Միայն խաղափարտից 6 րոպե առաջ փյունիկցի Արսակ Եղիզարյանին հաջողվեց

